



Säästäjän ja sijoittajan verotuksen kuumimmat kysymykset

Lakiasiaainjohtaja Kati Malinen, Veronmaksajat

#vero2021

Sijoittajan verotuksen kuumat kysymykset 2021

- Pörssiyhtiön osinko ja osinkona saatu osake
- Osakesäästötili
- Vastikkeiden vähennysoikeuteen vuokratuloista muutoksia?
- Bitcoin- ja muiden virtuaalivaluuttojen voitot ja tappiot
- ETA-alueen ulkopuolisen johdannaiskaupan verokohtelu
- Konkurssiaalto hämmöttää? Miten luovutustappio syntyy?

VERO
2021

Pörssiyhtiön osinkojen verotus

- Pörssiyhtiön jakamasta osingosta 85 % on veronalaista pääomatuloa.
- Pörssiyhtiön vapaan oman pääoman rahastosta jakamat varat eli ns. pääomanpalautus verotetaan nykyisin osinkona.
- Osakkeiden hankintamenosta ei voi tehdä poistoja, vaan se vähennetään vasta myynnin yhteydessä.
 - Tappio ja arvonaleneminen vähennetään verotuksessa vasta kun omaisuus luovutettu tai kun omaisuuden arvo lopullisesti menetetty (lähinnä konkurssitilanteet).

VERO
2021

Osinkona saatu osake ja varainsiirtovero

- Fiskars Oyj Abp jakoi vuonna 2019 osakkeenomistajilleen osinkona Wärtsilä Oyj:n osakkeita ja maksoi osakkaiden puolesta osakeosingon varainsiirtoveron.
- Verohallinto tulkitse varainsiirtoveron vuoden 2019 verotuksessa muuksi pääomatuloksi kuin osingoksi → kokonaan veronalaista tuloa.
- KHO 2020:127 : osakeosingon saajan puolesta maksettu varainsiirtovero on osakeosingon saajan tuloverotuksessa osinkotuloa → veronalaista vain 85 %.
- Verohallinto oikaisee osinkoa saaneiden henkilöiden verotusta viran puolesta tammikuusta 2021 alkaen, jos palautettava määrä on vähintään 10 euroa.

VERO
2021

Osakesäästötilin verotus

Tilille voi siirtää
pelkästään rahaa,
max 50 000 €

Tililtä voi nostaa
pelkästään rahaa

Enintään yksi tili
(veronkorotusuhka)

Sijoituskohteet:

- * pörssiosakkeet
- * monenkeskisen
kaupankäynnin kohteena
olevat osakkeet

Sijoituskohteen /
palveluntarjoajan
vaihto ei laukaise
verotusta

Osakesäästötilin verotus

Tuottoa verotetaan
vasta, kun varoja
nostetaan tililtä

Tappio vähennetään
vain tilin
lopettamisen
yhteydessä

Luovutusvoitot ja
osingot eivät
veronalaisia tilin
sisällä

Lahjoituskielto

Perintötilanteessa
elinaikaista
arvonnousua ei
tuloveroteta

Osakesäästötilin varojen nosto

- Tuotto on osakesäästötilin tuottoa, ei omaisuuden luovutushintaa tai osinkotuloa.
- Varojen nostosta tuotoksi katsotaan se **suhteellinen osuus**, joka nostohetkellä vastaa osakesäästötilillä olevan **tuoton osuutta säästövaroista**.
 - Muu kuin tuotoksi katsottava osuus nostetuista varoista on pääomanpalautusta ja pienentää osakesäästötilille tehtyjen rahasuoritusten määrää.
- Pankki toimittaa ennakonpidätyksen, ilmoittaa nostosta realisoituneen tuoton tai tappion verohallinnolle ja se näkyy esitäytetyssä veroilmoituksessa kohdassa ”osakesäästötilin tuotto ja tappio”.

VERO
2021

Esimerkki varojen noston verotuksesta

- Tilille on sijoitettu rahaa 10 000 euroa. Osakkeita on merkitty 8 000 eurolla. Osakkeiden arvo on noussut 5 000 euroa (tuotto). Tilin varojen käypä arvo on 15 000 euroa (osakkeet 13 000 € + rahaa 2 000 €).
- Tililtä nostetaan 1 500 euroa. Tästä määrästä veronalaista pääomatuloa on se suhteellinen osuus, joka nostohetkellä vastaa osakesäästöttilillä olevan tuoton osuutta säästövarojen käyvästä arvosta. Pääomatuloa on $5\,000 / 15\,000$ (1/3) nostetusta summasta eli 500 euroa.
- Tilille tehtyjen rahasisjoitusten määrä vastaavasti alenee 1000 euroa. Osakesäästöttilille tehtyjen rahasuoritusten määrä tämän jälkeen 9 000 euroa.

Vertailu suoraan osakesäästämiseen

Osakesäästötili	Suorat osakesijoitukset
Osakkeiden kaupankäynnistä ei veroteta - verot tuotosta vasta kun varat ulos	Kaupankäynti verotetaan, luovutusvoitot verolle
Pienetkin tuotot veronalaisia	Pienet myynnit verovapaita, 1 000 euroa/vuosi
Tappio verotukseen vasta tilin lopetuksen yhteydessä, syntynyt tappio vähennyskelpoinen 10 vuotta	Luovutustappiot vähennyskelpoisia 5 vuotta
Pörssiosingot 100 % veronalaisia kun nostaa varoja ulos tililtä	Pörssiosingoista 15 % verovapaata
Ei hankintameno-olettamaa	Hankintameno-olettama (20/40%)
Sijoitettava enimmäismäärä rajoitettu	Sijoitusten määrää ei rajoitettu
Lahjoituskielto – katsotaan varojen nostoksi	Voi lahjoittaa
Palveluntarjoajan pidettävä kirjanpito tapahtumista	Pidettävä itse muistiinpanoja

Vastikkeiden vähennysoikeus vuokratuloista

- Vuokranantaja voi verotuksessa vähentää vuokratuloista asunnon vuokrauksesta aiheutuneet kulut, mukaan lukien asunto-osakeyhtiön tulouttamat vastikkeet.
 - Asunnon hankintaan otetusta lainasta ainoastaan korkokulut ovat vähennyskelpoisia, eivät pääoman lyhennykset.
- Vastikkeiden vähennyskelpoisuus on nykyisin pitkälti jaksotuskysymys. Ne vähennetään joko
 - kokonaisuudessaan maksuvuoden verotuksessa (tuloutettu pääoma- ja muu vastike) *tai*
 - luovutusvoittoa laskettaessa hankintamenon lisäyksenä (rahastoitu l. pääomansijoituksena käsitelty vastike).

Vastikkeiden vähennysoikeus vuokratuloista

- Hallitusohjelmassa kirjaus yhtiölainan lyhennysten vähennysoikeuden rajoittamisen selvittämisestä.
 - Selvitys valmistunut VM:ssä 2020 kesällä.
 - Taustalla erityisesti huoli kotitalouksien velkaantumisesta – nykykäytäntö kannustaa taloyhtiölainaan oman lainan sijaan.
- Selvityksessä esitetään muutosta vastikkeiden vähennysoikeuteen.
 - Rakentamiseen tai peruskorjauksiin otettujen taloyhtiölainojen lyhennyksiin käytettyjä vastikkeita ei jatkossa voisi enää vähentää vuokratuloista vaan ne lisättäisiin osakkeen hankintamenuun.
- Valtiovarainministeri Vanhanen pyytänyt virkamiehiä arvioimaan muitakin, eri sijoitusmuotojen näkökulmasta neutraaleja tapoja.

VERO
2021

Vastikkeiden vähennysoikeus vuokratuloista

- Nykykäytäntö on selkeä, vakiintunut ja vastaavuusperiaatteen mukainen (=käsittely yhtiön ja osakkään verotuksessa vastaavat toisiaan).
- Nykykäytäntöön liittyy kuitenkin myös ongelmia, esimerkiksi:
 - Tuloutettujen vastikkeiden vähentäminen vuokratuloista ei aiheuta korkeampaa myyntivoittoveroa, jos asunto myytävissä verovapaasti omana asuntona.
 - Oma käyttö voi myös estää oman asumisen aikana maksettujen tuloutettujen vastikkeiden vähentämisen.
 - Asunnon hankintameno voi käytännössä tulla osittain vähennetyksi tuloutettujen pääomavastikkeiden muodossa jo juoksevasta tuotosta, toisin kuin esim. pörssiosakkeissa.

VERO
2021

Virtuaalivaluutat verotuksessa

- Bitcoinit ja muut virtuaalivaluutat eivät ole virallista valuuttaa, siksi valuuttakurssivoittoja koskeva tuloverolain sääntely ei sovellu.
- KHO 2019:42 : virtuaalivaluuttoja on pidettävä omaisuutena, jonka luovutukseen sovelletaan luovutusvoittoa ja -tappiota koskevia säännöksiä.
- Luovutusvoitot ja -tappiot lasketaan pitkälti samoja sääntöjä noudattaen, kuin osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot.
 - Hankintaerittäin, hankintameno-olettamaa soveltaen, FIFO-periaatetta noudattaen jne
 - Arvonmenetyistä ilman luovutusta ei kuitenkaan vähennetä luovutustappioon rinnastettavana menetyksenä, koska virtuaalivaluutta ei ole arvopaperi vaan muuta omaisuutta.
- Virtuaalivaluutan käyttö realisoi arvonnousun verotuksen.
 - Vaihto muuhun omaisuuteen, toiseen virtuaalivaluuttaan tai viralliseen valuuttaan.

ETA-alueen ulkopuolinen johdannaiskauppa

- Verohallinnon ohjeistus:
 - ETA-alueen ulkopuolisella markkinalla kaupankäynnin ja selvityksen kohteena olevista johdannaissopimuksista ei ole laissa erityissäännöksiä eikä KHO:n ratkaisuja.
 - Tällaisiin johdannaissopimuksiin ei sovelleta luovutusvoiton verotusta koskevia säännöksiä:
 - Voitto on lähtökohtaisesti veronalaista pääomatuloa eikä tappio/menetyks ole verotuksessa vähennyskelpoinen.
- **KVL 2021/1:**
 - Johdannaiskauppa Yhdysvalloissa sijaitsevalla säännellyllä markkinapaikalla oli rinnastettava kotimaisessa pörssissä ja muussa ETA-alueen markkinapaikalla tapahtuvaan kaupankäyntiin. Tappioita oli pidettävä luovutustappioon rinnastuvana.
 - Ei lainvoimainen.
 - Tee oikaisuvaatimus ajoissa, jos vanhojen vuosien verotuksen oikaisuaika uhkaa umpeutua (2021 loppuun mennessä tehtävä oikaisuvaatimus verovuosille 2015 ja 2018).

VERO
2021

Konkurssi ja luovutustappio

- Arvopaperin **lopullinen** arvonmenetyks rinnastuu luovutustappioon.
- Konkurssiin asetetun yhtiön osakkeiden arvonmenetyks on lopullinen vasta, kun
 - konkurssipesän lopputilitys tehdään *tai*
 - konkurssipesänhoitaja antaa ilmoituksen, että jako-osuutta ei lopputilityksessä kerry.
 - Esim. pesänhoitajan ilmoitus pesä- tai jakoluettelon perusteella, jossa kerrotaan, mistä lähtien ja millä perusteella on ollut selvää, että osakkeenomistajille ei tule kertymään jako-osuutta.
- Jos konkurssi raukeaa varojen vähäisyyden johdosta, katsotaan osakkeiden arvo lopullisesti menetetyksi, kun yhtiö poistetaan kaupparekisteristä.

Kiitos!

- Veroneuvonta jäsenille arksin klo 9-14,
p. 03010 5510
- Veroneuvonta muille arksin klo 9-16,
p. 0600 17100 (2,04 € min + pvm)